

Medieklagenemnda

Klagenemndas avgjørelse av 3. juni 2025 i sak 2024/2034

Saken gjelder: Klage over avslag på søknad om produksjonstilskudd til samiske nyhets- og aktualitetsmedier

Klager: NordSalten Avis AS

Klagenemndas medlemmer: Bjørnar Borvik, Gunn Enli, Karin Fløistad og Eirik Østerud

Bakgrunn:

- (1) NordSalten Avis AS (heretter også klager) søkte 10. april 2024 om produksjonstilskudd til avisen NordSalten Avis – NuorttaSálto Avijssa (heretter NSA eller avisen) for tilskuddsåret 2024. Avisen søkte samtidig om tilskudd til avissider på lulesamisk. Avisen søkte tilskudd under tilskuddsordningen for samiske aviser, som er regulert i forskrift 17. mars 1997 nr. 248 om tilskudd til samiske aviser (heretter forskriften).
- (2) Medietilsynet kontaktet klager 30. mai 2024 og forespurte ytterligere opplysninger i saken. Tilsynet viste blant annet til at fjorårets søknad om produksjonstilskudd ble avslått, og ba klager redegjøre for om klager har endret innretningen på avisen. Klager ble i så fall bedt om å vise til konkrete eksempler.
- (3) Klager besvarte henvendelsen 31. mai 2024. Klager opplyste at de har gjort flere grep, både redaksjonelt og strategisk med tanke på samiske saker og samisk perspektiv i avisen. Klager opplyste at avisen har stadig større bredde i dekningen og mye samisk debattstoff, og at avisen er på høyde med Ságat når det gjelder samiske saker. Klager viste til prosjektet nyheter av unge samer for unge, som publiseres både på lulesamisk og norsk, og er støttet av Medietilsynet og Sametinget. Klager viste også til at avisen i fjor høst hadde et prosjekt om lulesamiske gründere, støttet av blant annet Fritt Ord. Klager har også vist til at de i flere år har hatt fokus på det samiske perspektivet både i internseminarer og redaksjonsmøter, for å bevisstgjøre og utfordre hele staben til å tenke samisk perspektiv i arbeidshverdagen. Dette har gjort at klager har lykket i å sette dagsorden, noe som fikk Simon Piera Paulsen hos NRK Sápmi til å uttale at avisen er den fremste lulesamiske nyhetsformidleren. Avslutningsvis viste klager til emner og kategorier i nettavisen som klager mener gir et godt innblikk i avisens samiske satsing.
- (4) Under søknadsbehandlingen foretok Medietilsynet en enkel kvantitativ innholdsanalyse av avisens innhold i 2023. Tilsynet gjennomgikk seks av totalt 48 utgaver fra 2023; utgavene 3, 8, 14, 21, 28 og 46. I tillegg har tilsynet lest utgavene 38, 39 og 40 som kom ut før, under og etter Samisk språkuke 23.- 29. oktober 2023. Tilsynet har også lest utgave 6 som kom ut etter samenes nasjonaldag. I analysen så tilsynet først og fremst på om avisen er en samisk avis, altså om avisen «har den samiske befolkningen som hovedmålgruppe», jf. forskriften § 3. Tilsynet har oppsummert funnene fra analysen slik:

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

«Analysen viser at NordSalten Avis har samisk perspektiv i hver utgave dersom man inkluderer innstikkene til avissider på lulesamisk, som avisen allerede mottar tilskudd for å produsere. Når innstikk ikke medregnes, er det ingen saker med et samisk perspektiv i utgave 3, mens alle de andre utgavene har én eller flere saker med et samisk perspektiv.

Videre viser analysen at det samiske perspektivet i NordSalten er tydeligere enn det var da Medietilsynet gjorde en innholdsvurdering av avisen i fjor. I likhet med i fjor, er noe av debattstoffet på samisk. I tre utgaver finner Medietilsynet debattstoff med samisk perspektiv/på samisk språk.

Antallet artikler med samisk perspektiv er høyere enn det var i fjor. Dette viser at NordSalten Avis har et fokus på dette, slik som ansvarlig redaktør/daglig leder Bård Eriksen opplyser til Medietilsynet.

I utgave 3 besto avisen av 15 artikler, hvorav ingen var debatt. Innholdsvurderingen avdekket at utgaven ikke inneholdt noen artikler med samisk perspektiv, utover artikkelen NordSalten mottar penger til innstikk til å produsere. Både samisk språkuke og samenes nasjonaldag nevnes i forbindelse med andre arrangementer som dekkes, men da er fokuset på disse arrangementene.

Utgave 8 besto av 26 artikler, hvorav ingen var debatt. To artikler hadde samisk perspektiv, hvor den ene artikkelen var innstikk.

I utgave 14 besto avisen av 15 artikler, hvorav ingen var debatt. To artikler har samisk perspektiv. Én av artiklene er innstikk.

Utgave 21 besto av 15 artikler, hvorav én artikkel var debatt med samisk perspektiv. I denne utgaven er det fire artikler med samisk perspektiv, hvor én av disse er innstikk. Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport kom ut uken før, og de tre sakene handler om denne. I tillegg er en sak om Erlend Elias Bragstad, som er same, men fokuset i saken var på noe annet.

I utgave 28 besto avisen av 20 artikler, hvorav tre var debattartikler, og to av disse hadde samisk perspektiv. Totalt seks artikler, inkludert debattartiklene og innstikk, hadde et samisk perspektiv i denne utgaven. Medietilsynet la også merke til bruk av samiske ord (duodje/dodje), men saken handler ikke om det samiske perspektivet, og er derfor ikke kodet som det.

Utgave 46 besto av 21 artikler, hvorav én artikkel var debatt med samisk perspektiv. Totalt inneholdt utgaven fire saker med samisk perspektiv, inkludert innstikk. Én av sakene handler om en lulesamisk gründer, et prosjekt som blant annet var støttet av Fritt Ord.

I tillegg til det tilfeldige utvalget, har Medietilsynet undersøkt utgavene i forbindelse med den samiske språkuken. For å få et inntrykk av hvordan uka dekkes, har Medietilsynet sett på utgaven som kom ut før, under og etter språkuka som i 2023 var 23.-29. oktober (utgavene 38-40).

Medietilsynet fant en forhåndsomtale om språkuka i utgave 38. Utover dette fant vi ingen omtale av språkuka i noen av de undersøkte utgavene. Utgavene inneholder imidlertid andre saker med samisk perspektiv, men dette har vi ikke kodet som relevant for det vi skulle undersøke i disse tre utgavene.

Da HVO analyserte 2021-utgaven av NordSalten ble det påpekt at samefolkets dag i liten grad ble omtalt i avisa, verken i utgaven før (5. februar) eller utgaven etter (12. februar). Dagen var omtalt på de to lulesamiske innstikkene i utgaven 12. februar, med en tekst skrevet av avisas journalist på norsk og samme tekst oversatt til lulesamisk.

I 2023 er samenes nasjonaldag markert på forsida med logo med samisk bakgrunn, samt oppslag om samenes nasjonaldag med henvisning til side 6, 7, 10 og 11. Side 6 og 7 inneholder tre saker fra samenes nasjonaldag om feiring i de ulike kommunene (Kjøpsvik, Steigen og Hamarøy). S. 10 og 11 er innstikk.»

- (5) Medietilsynet fattet 18. september 2024 vedtak om å avslå søknaden om produksjonstilskudd. Tilsynet begrunnet avslaget med at avisen ikke oppfyller vilkåret i forskriften § 4 første ledd, jf. § 3 om å være en «samisk avis». På bakgrunn av funnene i innholdsanalysen kom tilsynet til at avisen klart ikke har den samiske befolkningen som hovedmålgruppe og ikke i tilstrekkelig grad fyller formålet om å være informasjonskilde og debattfora for samiske forhold, spørsmål og perspektiver. Tilsynet vurderte også at den lave andelen innhold med et samisk perspektiv tilsier at avisen i liten grad skiller seg fra andre ordinære lokalaviser. Tilsynet vurderte om dispensasjon etter forskriften § 11 andre ledd burde gis, men fant ikke særlige grunner for å gi avisen dispensasjon fra vilkårene i § 4, jf. § 3. I samme vedtak innvilget tilsynet avisens søknad om tilskudd til avissider på lulesamisk, jf. forskriften § 9.
- (6) Klager påklaget vedtaket 9. oktober 2024. Klager er uenig i Medietilsynets vurdering, og mener at NSA oppfyller kriteriene for å være en samisk avis. Klager har subsidiært gjort gjeldende at det søkes om dispensasjon dersom klagen ikke tas til følge.
- (7) Medietilsynet vurderte klagen, men fant ikke at den ga grunnlag for å endre vedtaket. Tilsynet oversendte saken til Medieklagenemnda for endelig avgjørelse ved innstilling 20. desember 2024.
- (8) Klager sendte inn merknader til Medietilsynets innstilling 17. januar 2025. Tilsynet fikk i e-post samme dag anledning til å inngi kommentarer til klagers merknader, men svarte i e-post 31. januar 2025 at de ikke ønsket å inngi ytterligere kommentarer i saken.
- (9) Nemndsmøte i saken ble avholdt 5. mai og 3. juni 2025.

Medietilsynets begrunnelse for vedtaket:

- (10) Det er Medietilsynets vurdering at NSA ikke oppfyller vilkåret i forskriften § 4 første ledd, jf. § 3 om å være en «samisk avis» da det er klart at avisen ikke har den samiske befolkningen som hovedmålgruppe og ikke i tilstrekkelig grad fyller formålet om å være informasjonskilde og debattfora for samiske forhold, spørsmål og perspektiver.
- (11) Medietilsynet legger til grunn at innholdet i avisen må ha et særlig samisk perspektiv og at avisen må ha fokus på saker i det samiske samfunnet, for at en avis skal kunne defineres som samisk, jf. forskriften § 3. For å være en samisk avis må publikasjonen også fylle formålet med ordningen, som er å «legge til rette for demokratisk debatt, meningsdanning og språkutvikling i det samiske samfunnet». Etter tilsynets vurdering har formålsbestemmelsen en selvstendig rettslig betydning når det nærmere innholdet i vilkåret om «samisk avis» skal klarlegges. Det er ikke definert en nedre grense for hvor mye av innholdet i avisen som må ha et særskilt samisk perspektiv for å oppfylle vilkåret i forskriften § 3.

- (12) Analysen av avisen for utgivelsesåret 2023 viser at avisen i hver av de analyserte utgavene har saker med samisk perspektiv. Andelen samisk perspektiv er noe høyere enn for utgivelsesåret 2022, som viser at avisen er i utvikling mot å få et større samisk perspektiv. Det er likevel snakk om relativt få saker med samisk perspektiv, når man ikke regner med innstikk som avisen allerede får tilskudd til å produsere. Medietilsynet har kommet til at den lave andelen innhold med et samisk perspektiv i avisen tilsier at den i liten grad skiller seg fra andre ordinære lokalaviser, noe som er en forutsetning for å oppfylle vilkåret om å være en samisk avis.
- (13) Medietilsynet viser videre til at Medieklagenemnda opprettholdt tilsynets vurdering i behandlingen av klagen over avslaget i 2021. Medietilsynet kan ikke se at NSA for kalenderåret 2023 har endret den redaksjonelle profilen i tilstrekkelig grad.
- (14) Medietilsynet har også vurdert om dispensasjon etter forskriften § 11 andre ledd bør gis. Klager har imidlertid ikke gitt opplysninger om at det foreligger særlige forhold som kan begrunne dispensasjon i denne saken. Tilsynet har heller ikke funnet andre særlige grunner for å gi dispensasjon, og har kommet til at det ikke kan gis dispensasjon fra forskriftens vilkår i § 4, jf. § 3.

Klager har i det vesentlige anført:

- (15) Klager mener at NSA oppfyller kriteriene for å være en samisk avis, både forskriftsmessig, språklig, kulturelt og geografisk. Klager mener at Medietilsynets konklusjon bygger på en misforståelse av avisens samiske innhold, målgruppe, og rolle i det lulesamiske kjerneområdet. Subsidiært søkes det om dispensasjon.
- (16) Klager har gjort gjeldende at urfolksjournalistikk krever høy lokalkunnskap. Klager har vist til tre vitenskapelige artikler som støtter dette. Klager mener også at disse artiklene underbygger at det er andre faktorer enn å kode en artikkel basert på ordene «samisk» eller «same» som gjelder, ofte er det faktisk motsatt; de av avisens intervjuobjekter som er tryggest på sin egen samiske identitet er de som minst behøver og helst kanskje til og med unngår å i det hele tatt nevne at de er samer. Avisens samiske journalister har også samme kompetanse innen kultursensitivitet, det vil ofte fremstå som rent pinlig å spørre om en oppfatter seg som samisk, fordi det er en selvfølge. Slik er det også for flesteparten av avisens lesere; de vet godt hvem som er samisk og hvem som ikke er det. Videre er leserne en sammensatt gruppe med ulike preferanser på hvilke artikler som interesserer dem personlig. NSA publiserer derfor et bredt spekter av artikler med den samiske befolkningen som hovedmålgruppe. Klagers målsetting og strategi har hele tiden vært at avisen skal levere et innhold som skaper interesse hos den store bredden i den lulesamiske befolkningen i Norge.
- (17) Måten avisen vinkler artiklene og tilnærmer seg det samiske perspektivet er helt bevisst. Verken avisen, leserne, intervjuobjektene eller den samiske befolkningen trenger noen «merkelapp» på hva som er samiske artikler og hvilke artikler som ikke er samiske. NSA tar leserne på alvor og forstår at de selv skiller hva som er en samisk artikkel og hvilke artikler som ikke har samisk relevans. Det samiske perspektivet kommer naturlig frem som følge av den enkelte artikkels innhold og fokus. Gjennom tilbakemeldinger fra leserne er det tydelig at NSA er blitt en samisk avis. Leserne gir tilbakemelding om at de enten setter pris på, eller misliker at NSA har fått så stort samisk fokus.

- (18) Klager har gjennomgått alle 48 utgaver av NSA i 2023 og har utformet en egen oversikt over samiske artikler i NSA for 2023. Klager mener at oversikten dokumenterer en betydelig andel samisk innhold. Klagers analyse viser at samiske artikler utgjør gjennomsnittlig 56 prosent av innholdet i hver utgave, med variasjoner fra 31 prosent til 80 prosent i hver enkelt utgave. NSA har nesten dobbelt så mange samiskspråklige artikler som avisen mottar støtte for (innstikk).
- (19) Klager har også gjennomgått de seks utgavene som tilsynet har analysert, og har kommet frem til at langt flere av artiklene i de aktuelle utgavene har et samisk perspektiv.
- (20) Klager er ikke enig med tilsynet i at NSA er en ordinær norsk lokalavis. Siden eierskiftet i 2021 har avisen omstrukturert sin profil for å primært dekke samiske interesser. Klager mener Medietilsynet har oversett den helhetlige samiske dekningen i avisen, som ikke begrenser seg til de samiskspråklige innstikkene. At NSA har fått en så tydelig samisk profil, merkes også på abonnenttallene som har sunket fra ca. 2.200 i 2021 til ca. 1.500 i 2024. Veldig mange av de som har sagt opp sitt abonnement sier/skriver at de gjør det fordi NSA er blitt for samisk.
- (21) Som geografisk og språklig kontekst har klager gjort gjeldende at NSA opererer i Hábmer - Hamarøy kommune, som er lulesamisk kjerneområde og del av det samiske språkforvaltningsområdet. Som samisk avis er NSA sentral i å sikre synligheten av lulesamisk språk og kultur. Avisen bidrar gjennom både språklige innstikk og annen dekning av samiske temaer, inkludert kultur, næring og samfunnsdebatt. Selv om debattinnlegg i tradisjonelle medier har blitt redusert på grunn av sosiale medier, har NSA fortsatt en aktiv rolle i å dekke samiske temaer i samfunnsdebatten, herunder reindrift, språkbevaring, og samisk kunst og kultur.

Medietilsynets innstilling i klagesaken:

- (22) I innstillingen til Medieklagenemnda fastholder tilsynet i det vesentlige begrunnelsen for det opprinnelige vedtaket. Tilsynet har følgende ytterligere bemerkninger:
- (23) Det følger av ordlyden i § 3 at en samisk avis er en «avis som har den samiske befolkningen som hovedmålgruppe». Dette innebærer etter Medietilsynets vurdering at det ikke er tilstrekkelig at en lokalavis retter seg inn mot lokalbefolkningen i området som sådan, selv om denne befolkningen i stor grad er samisk. Innholdet må være rettet mot den samiske folkegruppen i Norge, og mediets innhold må klart skille seg fra øvrige medier som er rettet mot allmennheten.
- (24) Det er en etablert politikk og forvaltningspraksis at aviser kan regnes som samiske og få tilskudd som samisk avis, selv om de skriver på norsk. Dette er blant annet begrunnet med at store deler av den samiske befolkningen ikke kan lese samisk.
- (25) Samiske aviser har mottatt tilskudd over en lang periode, og dagens forskrift er fra 1997. Den norskspråklige avisen Finnmark Dagblad søkte om støtte som «samisk avis» i 1997. Finnmark Dagblad har vært regnet som en ordinær lokalavis, og søknaden ble avslått av Statens medieforvaltning. Siden 1997 har det ikke vært noen aviser som har søkt om produksjonstilskudd som har fått avslag på søknaden fordi de ikke kvalifiserer som «samisk avis». Videre er problemstillingen heller ikke nevnt i en rapport fra Medieforvaltningen fra 1995, som er del av forarbeidene til forskriften.

- (26) I tråd med regelverket for konsultasjoner med Sametinget ble det avholdt et møte i mai 2008 mellom Sametinget og Kultur- og kirke departementet i forbindelse med en forestående forskriftsendring av forskrift om tilskudd til samiske aviser. Her ble det drøftet hvordan støtteordningen skulle forstås og hvordan forskriften skulle formuleres. Av referatet kommer det bl.a. fram enighet mellom departementet og Sametinget om at bare aviser som har den samiske befolkningen som hovedmålgruppe, kan regnes for å være en samisk avis i forskriftens forstand.
- (27) Referatet avsluttes med at det var «enighet om å fastsette en formålsbestemmelse og å gjøre definisjonen av samiske aviser mer operasjonell. Ordlyden i forskriften skulle avklares administrativt». Forskriften ble endret ved forskrift 13 juni 2008 nummer 584. Endringene innebar blant annet at någjeldende ordlyd i § 3 ble innført.
- (28) Forståelsen mellom Kulturdepartementet og Sametinget fra 2008 om operasjonaliseringen av «samisk avis» er i stor grad sammenfallende med Medieklagenemndas vurdering i sak 2021/0622 premiss 72 og 73. Hovedmålgruppevilkåret var igjen til vurdering av nemnda i sak 2022/0664 (NordSaltens Avis AS). Her ble vilkåret ytterligere presisert i avsnitt 25 og 26.
- (29) Til klagers anførsel om at konklusjonen i avslagsvedtaket bygger på en misforståelse av avisens samiske innhold, målgruppe, og rolle i det lulesamiske kjerneområdet, bemerker Medietilsynet at konklusjonen baserer seg på innholdsvurderingen som er gjort. Metoden for vurderingen tar utgangspunkt i formålet med ordningen, og vilkårene som oppstilles i forskriften. Selv om ikke alle utgaver gjennom hele året er innholdsvurdert, er det tilsynets vurdering at det ikke har oversett den helhetlige samiske dekningen i avisen.
- (30) Medietilsynet har i innholdsvurderingen ikke lett etter «merkelapper» for å vurdere om en sak har samisk perspektiv eller ikke. Det er artikkelens innhold og fokus som vurderes. For å vurdere det samiske perspektivet, har tilsynet blant annet sett på utvalget av saker og den journalistiske vinklingen på sakene som dekkes. Tilsynet har vurdert hvorvidt artiklene er av særlig relevans for det samiske samfunnet, eller om artiklene er relevante for lokalbefolkningen som sådan. Saker på samisk språk er kodet som samiske. Saker som er rettet mot den samiske befolkningen spesielt, og ikke lokalsamfunnet generelt, er kodet som samiske. Medietilsynet har ikke sett etter spesifikke ord, men sett på innholdet i den enkelte artikkel. Det er dermed ikke tilstrekkelig for å si at artikkelen har et samisk perspektiv at saken handler om én eller flere personer som har samisk bakgrunn. Det er heller ikke tilstrekkelig at nyheten finner sted innenfor et geografisk avgrenset område som er helt eller delvis samisk.
- (31) I utvalget har Medietilsynet valgt å inkludere utgaver som naturlig bør inneholde mer omtale som er særlig relevant for den samiske befolkningen. Likevel finner tilsynet et lavt antall artikler med samisk perspektiv.
- (32) Klager har anført at Medietilsynets kriterier ser ut til å være mer tilpasset nordsamiske aviser, noe som skaper et skjevt grunnlag for vurdering av lulesamiske aviser. Klager mener også at det bør tas hensyn til at lulesamisk er et truet språk. Til dette vil tilsynet bemerke at nordsamisk, sørsamisk og lulesamisk er karakterisert som truede språk, sistnevnte som alvorlig truet språk. Forskriften skiller ikke mellom språkene i vurderingen av om vilkårene er oppfylt. Hensynene bak både produksjonstilskuddet til samiske aviser og tilskudd til avissider på lule- eller sørsamisk til aviser som utgis i eller har en betydelig dekning innenfor de lule- eller sørsamiske kjerneområdene, er blant

annet mediemangfold og språkutvikling. Det vises i den forbindelse også til Medieklagenemndas uttalelse i sak 2022/0664 (Nordsalten Avis AS) premiss 42.

- (33) Subsidiært har klager søkt om dispensasjon fra vilkåret om å være en samisk avis. Det er fortsatt Medietilsynets vurdering at det ikke kan gis dispensasjon fra grunnvilkåret om at støttemottaker må være en «samisk avis», jf. forskriften § 4, jf. § 3. Dette er i tråd med Medieklagenemndas vurdering i sak 2022/664 (Nordsalten Avis AS) avsnitt 46-49.

Klagers merknader til innstillingen:

- (34) Det har tidligere vært uklart hvilke kriterier som må oppfylles for å kunne defineres som en samisk avis. Rapport nr. 114/2021, «Innholdsanalyse av lokalavisa NordSaltén», utarbeidet av Høgskulen i Volda (Paul Bjerke, Lars J. Halvorsen og Tone Kristin Aker), trekker opp objektive kriterier som belyser dette. Rapporten legger vekt på fem dimensjoner for å definere en samisk avis: empowerment, counter-narrative, language revitalization, practice in a culturally appropriate environment og the watchdog function. Disse dimensjonene beskrives som sentrale i kapittel 5.5, «Hva er et samisk perspektiv?» (side 31 og utover). I klagen er det dokumentert hvordan NSA oppfyller disse dimensjonene, og i merknadene til innstillingen har klager utdypet dette nærmere slik:

- Empowerment: NSA bidrar aktivt til å styrke samisk identitet og fremmer demokratisk debatt i det lulesamiske samfunnet. Gjennom 2023 har avisen jevnlig publisert artikler som setter søkelys på lulesamisk språk, kultur og samfunnsliv. Avisens dekningsgrad på samiske temaer dokumenterer dens rolle som en viktig plattform for samfunnsdeltakelse og meningsutveksling i det samiske miljøet.
- Counter-narrative: NSA utfordrer dominerende narrativer fra majoritetssamfunnet ved å fremme et samisk perspektiv i offentligheten. Gjennom artikler og kronikker sikrer avisen at samiske stemmer får plass i den offentlige debatten. Dette arbeidet er nøye dokumentert i klagen.
- Language revitalization: Til tross for at store deler av avisen er på norsk, er lulesamisk språk sterkt representert gjennom lulesamiske innstikk. Avisen publiserer regelmessig artikler som styrker språkforståelsen og synliggjør lulesamisk som et levende språk. Klager finner det uforståelig at Medietilsynet ser avisens lulesamiske innstikk som en ufordel under begrunnelsen «dette får de allerede tilskudd til». Andre samiske aviser i tilskuddsordningen får tilskudd for alt de publiserer. Klager mener at lulesamiske innstikk må telle med som en del av helheten når avisen vurderes. Avisen har også økt antall artikler på samisk språk, i flere av papirutgavene i 2023 er antallet doblet.
- Practice in a culturally appropriate environment: NSA har sterk lokal forankring i det lulesamiske miljøet, noe som reflekteres gjennom lokal tilknytning. Redaksjonen er lokalisert ved det lulesamiske senteret Árran. Det reflekteres også i redaksjonspraksis. Avisen anvender samiske verdier i redaksjonsmøter og journalistisk arbeid. For det tredje reflekteres dette i samisk ledelse. Både eiere, ledelse og journalister har samisk bakgrunn.
- The watchdog function: NSA fyller rollen som vaktbikkje i samisk samfunnsliv gjennom undersøkende journalistikk. NSA belyser saker knyttet til reindrift, samiske rettigheter og politisk forvaltning. Eksempelvis har avisen rapportert om

endringer ved Árran lulesamisk senter, den samiske barnehagen og Hamarøy kommune. NSA fyller også rollen gjennom kritisk debatt. NSA publiserer leserinnlegg og kronikker som utfordrer politiske beslutninger av betydning for samiske samfunn. Avisen har i 2023 publisert totalt 124 eksterne leserinnlegg, hvorav hele 46 artikler, dvs. 37 prosent, hadde samisk(e) tema(er). I de ti utgavene Medietilsynet gikk gjennom for 2023 var fem debattinnlegg, hvorav to med samisk tema. Dette er fem flere debattinnlegg enn da HVO analyserte syv utgaver av avisens 2020-produksjon (da hadde avisen null debattinnlegg i de utgavene som ble analysert). I tillegg er det en betydelig forbedring i mengde samiske artikler, og ikke minst knyttet til å slippe til samiske stemmer, ref. counter-narrative.

- (35) Det er enighet mellom Kulturdepartementet og Sametinget om at en samisk lokalavis ikke trenger å ha et overordnet Sápmi-perspektiv, men skal ha en omfattende dekning av samiske temaer. NSA balanserer generelle lokalsaker med et tydelig samisk perspektiv, i tråd med kravene fra Regjeringen og Sametinget. Klager har vist til HVOs Rapport nr. 114/2021, på side 38, hvor HVO oppstilte en tabell med oversikt over bredden i den journalistisk dekning i NSA i 2020, innen visse temaer. For årets søknad har klager selv foretatt en gjennomgang av de samme utgavene som Medietilsynet har vurdert, og har laget en tilsvarende tabell. Først og fremst viser tabellen at klager har hatt til dels stor økning av andelen samisk innen de fleste kategorier. Når det gjelder kategoriene «Landbruk og fiske» og «Natur og miljøvern» så speiler avisens lave andeler også samfunnet avisen operer i, med betydelig færre aktører innen reindrift og få (om noen) aktive samiske bønder. At reindriften i lulesamisk område ikke er spesielt omfattende, innebærer også at det naturlig nok blir færre konflikter å skrive om i kategorien «Natur og miljøvern». Når det gjelder kategorien «Helse» så erkjenner klager at andelen samiske artikler er for lav, men klager mener at dette til dels veies opp av at en stor andel eksterne debattinnlegg med samisk tema i 2023 har handlet om nettopp helse.
- (36) NSA har etter en bevisst satsning på debatt, og da særskilt samiske stemmer, hatt en betydelig og gradvis økning i antall eksterne debattinnlegg innen samiske temaer, fra nærmest null i 2020 til å bli et talerør for demokratisk debatt og samiske stemmer i 2023. Avisen har også økt antallet artikler på samisk språk. Dette er i høyeste grad å «legge til rette for demokratisk debatt, meningsdanning og språkutvikling i det samiske samfunnet», jf. forskriften § 1. NSA har også en tilfredsstillende bredde innen temaer som er relevante for den samiske befolkningen, gitt avisens primære dekningsområde.
- (37) NSA har også et høyere samisk innhold enn Ságat og burde derfor være berettiget til produksjonstilskudd på lik linje med denne avisen. Medietilsynet har tidligere sammenlignet NSA med Ságat, som er en norsk-språklig samisk avis innenfor tilskuddsordningen. Klager har analysert de utvalgte utgavene både i NSA og Ságat for 2023 (utgavene 3, 8, 14, 21, 28 og 46, samt utgavene 38, 39 og 40 under Samisk språkuke og utgave 6 etter samenes nasjonaldag). Analysen viser at Ságat har et gjennomsnitt på 31 prosent samiske artikler, mens NSA har 49 prosent. Når det gjelder samisk språk, har NSA to artikler på lulesamisk i hver utgave, mens Ságat ikke publiserer egenproduserte artikler på samisk språk. NSA har dermed betydelig mer samisk innhold enn Ságat, og klager stiller derfor spørsmål ved hvorfor Ságat kvalifiserer til produksjonstilskudd for samiske aviser, mens NSA ikke gjør det.
- (38) På denne bakgrunn mener klager at NSA oppfylles kravet om å ha den samiske befolkningen som hovedmålgruppe, jf. forskriften § 3.

Medieklagenemndas vurdering:

- (39) Saken gjelder klage 9. oktober 2024 over Medietilsynets avslag 18. september 2024 på søknad om produksjonstilskudd for avisen NordSalten Avis – NuorttaSálto Avijssa for tilskuddsåret 2024, under ordningen for samiske aviser. Klagen er fremsatt rettidig, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd.
- (40) Tilskudd til samiske aviser er regulert i forskrift 17. mars 1997 nr. 248 om tilskudd til samiske aviser (forskriften). Forskriften er nå hjemlet i lov 18. desember 2020 nr. 153 om økonomisk støtte til mediene (heretter mediestøtteloven).
- (41) Av mediestøtteloven § 6 fremgår det følgende om forutsetninger for produksjonstilskudd til samiske nyhets- og aktualitetsmedier:
- «Produksjonstilskuddet til samiske nyhets- og aktualitetsmedier skal legge til rette for demokratisk debatt og meningsdanning i det samiske samfunnet og stimulere til produksjon av et bredt journalistisk innhold rettet mot den samiske befolkningen. Ordningen skal også fremme utvikling av de samiske språkene. Tilskudd kan gis til nyhetsmedier som har den samiske befolkningen som hovedmålgruppe, eller som fast og regelmessig publiserer samiskspråklig nyhets- og aktualitetsinnhold.
- Tilskuddet gis som driftstilskudd. Vilkårene for å motta tilskudd skal i størst mulig grad være objektive og bidra til forutsigbarhet for tilskuddsmottagerne.»
- (42) I henhold til forskriften § 4 ytes tilskudd til «samiske aviser» som oppfyller nærmere vilkår.
- (43) For at en avis skal regnes som samisk i forskriftens forstand, må publikasjonen ha «den samiske befolkningen som hovedmålgruppe», jf. legaldefinisjonen i § 3.
- (44) Medieklagenemnda skal først ta stilling til om NSA har den samiske befolkningen som hovedmålgruppe, og følgelig er å anse som en «samisk avis» i forskriftens forstand, jf. forskriften § 3, jf. § 4.
- (45) En avis kan ha flere målgrupper. I ordet «hovedmålgruppe» ligger at nyhetsdekningen i første rekke må være rettet mot den samiske befolkningen. Sentralt i vurderingen her vil være utvalget av saker og den journalistiske vinklingen på sakene som dekkes. Den samiske befolkningen vil ikke kunne anses som hovedmålgruppen bare fordi denne delen av befolkningen faller innenfor publikasjonens nedslagsdistrikt.
- (46) For å ha den samiske befolkningen som hovedmålgruppe, er det Medieklagenemndas syn at stoffet i stor grad må være vinklet ut fra en samisk kontekst, hvor saker av særlig relevans for det samiske samfunnet er i fokus. Dersom dette ikke er tilfellet, vil avisen kunne være like relevant for andre målgrupper, og en kan da vanskelig legge til grunn at publikasjonen er særlig innrettet mot den samiske befolkningen. Omfattende bruk av samisk språk er også en sikker indikasjon på at avisen har den samiske befolkningen som hovedmålgruppe. Denne forståelsen støttes av mediestøtteloven § 6, som er gjengitt ovenfor. Denne forståelsen støttes for så vidt også av forskriftens § 1, hvor det heter at tilskuddet til samiske aviser skal legge til rette for «demokratisk debatt, meningsdanning og språkutvikling i det samiske samfunnet».
- (47) Medieklagenemnda deler derfor Medietilsynets syn på at en avis som har sitt nedslagsfelt i et område hvor lokalbefolkningen i stor grad er samisk, ikke alene av den grunn kan

anses for å ha den samiske befolkningen som hovedmålgruppe. Denne forståelsen støttes for så vidt av *Protokoll fra konsultasjonsmøte mellom Sametinget og Kultur- og kirkedepartementet om tilskudd til samiske aviser (2008)*, hvor det fremgår blant annet følgende:

«Statssekretæren delte videre Sametingets bekymring for at «norske» lokalaviser kan omdefinere seg til samiske aviser for å kvalifisere for samisk pressestøtte. Ávvir har imidlertid få abonnenter utenfor det nordsamiske kjerneområdet. Dermed kan en definisjon som legger vekt på landsdekning bli et problem for avisen. Statssekretær Harsvik foreslo i stedet at det presiseres i definisjonen at en samisk avis er en avis som har den samiske befolkningen som «hovedmålgruppe». **Dette vil sikre at ordningen avgrenses mot ordinære lokalaviser som er rettet mot hele lokalsamfunnet og ikke den samiske delen av befolkningen spesielt.**» (Medieklagenemndas utheving).

- (48) Om klagers avis har den samiske befolkningen som hovedmålgruppe beror på en konkret og helhetlig vurdering av avisens formål, nedslagsfelt og innhold.
- (49) Klagers formål har i henhold til Brønnøysundregistrene vært følgende siden 11. januar 2021:

«NordSalten Avis AS har til formål å utgi en partipolitisk uavhengig, to-språklig lokalavis i Nordre Salten til beste for regionen og norsk og samisk befolkning, med den samiske befolkningen som hovedmålgruppe, samt drive annen virksomhet i tilknytning dertil.»

- (50) Fra 27. august 2021 ble formålet endret på nytt, og da ved at «lokalavis» ble endret til «avis».
- (51) Medieklagenemnda vil understreke at formålet med avisen – slik dette er registrert i Brønnøysundregistrene – ikke i seg selv kan tillegges særlig vekt for vurderingen av om vilkårene i forskriften er oppfylt. For spørsmålet om vilkårene for å få tilskudd er oppfylt, vil det være realitetene som er avgjørende.
- (52) Når det så gjelder avisens nedslagsfelt, er det i søknaden angitt at Hamarøy er avisens utgiverkommune. Hamarøy kommune er forvaltningskommune for lulesamisk språk. Dette er ikke omstridt, og nemnda nøyer seg her med å vise til at NSA har fått tilskudd til lulesamiske avissider etter forskriften § 9, hvor det nettopp er et vilkår at avisen «utgis i eller har en betydelig dekning innenfor de lule- eller sørsamiske kjerneområdene».
- (53) Når det gjelder innholdet i avisen, har Medietilsynet foretatt en enkel, kvantitativ innholdsvurdering av et utvalg av avisens utgaver fra 2023. Tilsynet har gjennomgått seks av avisens 48 utgaver fra 2023: utgavene 3, 8, 14, 21, 28 og 46. I tillegg har tilsynet lest utgavene 38, 39 og 40 som kom ut før, under og etter Samisk språkuke i 2023. Tilsynet har også lest utgave 6 som kom ut etter samenes nasjonaldag. Nemnda mener at dette er et representativt utvalg som er egnet til å gi et forsvarlig grunnlag for å vurdere om vilkåret i forskriften er oppfylt.
- (54) Innholdsanalysen som Medietilsynet har utført viser at hver utgave som tilsynet har vurdert, inneholder artikler med samisk perspektiv, og på samisk språk (lulesamisk). Det er Medieklagenemndas vurdering at innholdsanalysen som Medietilsynet har foretatt indikerer at NSA fast og regelmessig publiserer samiskspråklig nyhets- og aktualitetsinnhold.

- (55) Medietilsynet har i sin vurdering lagt til grunn at dersom innstikkene som NSA mottar støtte for å produsere etter forskriften § 9 ikke medregnes, er det én utgave (nr. 3) som ikke inneholder noen saker med samisk perspektiv. Medieklagenemnda mener at innstikkene skal tas med i den samlede vurderingen av avisens innhold, og ikke kan holdes utenfor vurderingen av om NSA oppfyller vilkåret om å være en samisk avis.
- (56) Medietilsynets innholdsvurdering viser også at det samiske perspektivet i NSA er tydeligere enn tidligere. Antallet artikler med samisk perspektiv er også høyere. Dette er i tråd med opplysningene fra klager om økt fokus på dette i avisen/redaksjonen.
- (57) Medieklagenemnda forstår Medietilsynets vurdering av årets søknad slik at det avgjørende for at tilsynet har kommet til at NSA fortsatt ikke oppfyller vilkåret om å være rettet mot den samiske befolkningen som hovedmålgruppe, er at NSA ikke har endret den redaksjonelle profilen i tilstrekkelig grad. Tilsynet mener at avisen er i utvikling mot å få et klarere samisk perspektiv, men at avisen fortsatt har relativt få saker med samisk perspektiv. I innholdsvurderingen fant Medietilsynet at utgave 3 inneholdt én artikkel med samisk perspektiv av totalt 15 artikler. Dette tilsvarer en andel på 6,7 prosent. I utgave 8 fant tilsynet to artikler med samisk perspektiv av totalt 26 artikler. Dette tilsvarer en andel på 7,7 prosent. I utgave 14 fant tilsynet to artikler med samisk perspektiv av totalt 15 artikler. Dette tilsvarer en andel på 13,3 prosent. I utgave 21 fant tilsynet fire artikler med samisk perspektiv av totalt 15 artikler. Dette tilsvarer en andel på 26,7 prosent. I utgave 28 fant tilsynet seks artikler med samisk perspektiv av totalt 20 artikler. Dette tilsvarer en andel på 30 prosent. I utgave 46 fant tilsynet fire artikler med samisk perspektiv av totalt 21 artikler. Dette tilsvarer en andel på 19,1 prosent. Tilsynets analyse tilsier en gjennomsnittlig andel artikler med samisk perspektiv på 17,2 prosent pr. utgave. Utgaven med høyeste prosentandel slike artikler var utgave 28, med 30 prosent. Tilsynets analyse indikerer dermed at nyhetsdekningen i NSA ikke i første rekke er rettet mot den samiske befolkningen, og taler mot at den samiske befolkningen er hovedmålgruppe for NSA. Analysen indikerer også at NSA har en lavere andel stoff vinklet ut fra en samisk kontekst sammenlignet med Ságat.
- (58) Medietilsynet har også vist til at det i utvalget har inkludert utgaver som naturlig bør inneholde mer omtale som er særlig relevant for den samiske befolkningen. Likevel finner tilsynet et lavt antall artikler med samisk perspektiv. Tilsynet undersøkte utgavene før, under og etter Samisk språkuke, og utgaven etter samenes nasjonaldag. Tilsynet fant en forhåndsomtale av språkuken i utgaven fra uken før. Utover dette fant tilsynet ingen omtale av språkuken i noen av de undersøkte utgavene. Utgavene inneholdt andre saker med samisk perspektiv, men disse ble ikke kodet som relevant for det tilsynet skulle undersøke i de tre utgavene. Samenes nasjonaldag ble markert på forsiden og side 6, 7, 10 og 11. Side 6 og 7 inneholdt tre saker fra samenes nasjonaldag om feiring i de ulike kommunene. Side 10 og 11 var innstikk.
- (59) Klager er uenig i Medietilsynets vurdering av artiklene som er analysert. Klager mener at utgavene som tilsynet har vurdert inneholder betydelig flere saker med samisk perspektiv enn det tilsynet har lagt til grunn. Klager mener at tilsynets vurderinger bygger på en misforståelse av avisens samiske innhold, målgruppe, og rolle i det lulesamiske kjerneområdet. Klager har følgende vurdering av innholdet i de seks utgavene som tilsynet har analysert: I utgave nr. 3 er det etter klagers syn seks artikler med samisk perspektiv, hvorav ett innstikk. I utgave nr. 8 er det syv artikler med samisk perspektiv, hvorav ett innstikk. I utgave nr. 14 er det fem artikler med samisk perspektiv, hvorav ett innstikk. I utgave nr. 21 er det ni slike artikler, hvorav ett innstikk. I utgave nr. 28 er det

ti slike artikler, hvorav ett innstikk. I utgave nr. 46 er det også ti artikler med samisk perspektiv, hvorav to innstikk. Klager har også anført at det samlede innholdet i NSA i 2023 viser at samiske artikler utgjør gjennomsnittlig 56 prosent av innholdet i hver utgave, med variasjoner fra 31 til 80 prosent i hver enkelt utgave.

- (60) Det er Medieklagenemndas syn at Medietilsynet ikke kan pålegges å basere innholdsanalysen på alle artiklene som er publisert i NSA i 2023, men må kunne plukke ut et representativt utvalg. Et tilfeldig utvalg av en viss andel av det totale innholdet gir etter nemndas syn et representativt utvalg, og fremmer likebehandling av søkerne. I tillegg til det tilfeldige utvalget, har Medietilsynet også undersøkt utgavene før, under og etter Samisk språkuke, og utgaven etter samenes nasjonaldag. Dette for å undersøke utgaver som det er rimelig å anta at har en høy andel artikler rettet mot det samiske samfunnet. Nemnda mener at dette er en forsvarlig saksbehandling.
- (61) Medieklagenemnda foretar en vurdering av saken slik denne er utredet og vurdert av Medietilsynet. Nemndas overprøving på dette punkt er avgrenset til en vurdering av om tilsynets utredning og vurdering av sakens faktiske grunnlag er tilstrekkelig og forsvarlig, og i tråd med forvaltningslovens § 17 første ledd og § 33 andre ledd. Verken klagen eller klagers senere merknader gir etter nemndas syn holdepunkter for at saken ikke er tilstrekkelig eller forsvarlig utredet og vurdert av tilsynet.
- (62) Klager har argumentert for at artikler som omhandler forhold som berører eller er interessant også for den samiske befolkningen, må regnes med av tilsynet som artikler med samisk perspektiv. Klager har blant annet vist til artikler om politiske forhold, om hvem som er valgt inn i kommunestyret og informasjon om kommuneøkonomi. Klager har også vist til artikler som omhandler næringslivet i kommunen, artikler om samferdsel i kommunen, og artikler om idrettsøyeblikk. Slik disse artiklene er beskrevet av klager, fremstår artiklene som relevant for hele lokalsamfunnet i Hamarøy kommune. De er ikke rettet mot den samiske delen av befolkningen spesielt. Artiklene kan da ikke tillegges vekt i vurderingen av om NSA er en «samisk avis» i forskriftens forstand, selv om artiklene klart også vil være interessante for den samiske delen av befolkningen i kommunen. Som nevnt i premiss 45 og 46 ovenfor, er det Medieklagenemndas syn at en avis, for å kunne anses for å ha den samiske befolkningen som hovedmålgruppe, må ha en nyhetsdekning som i første rekke er rettet mot den samiske befolkningen. Avisen må i stor grad vinkle stoffet ut fra en samisk kontekst, hvor saker av særlig relevans for det samiske samfunnet er i fokus. Utvalget av saker og den journalistiske vinklingen på sakene som dekkes er sentralt i vurderingen.
- (63) Klager har også argumentert for at artikler som er av interesse for mange med samisk bakgrunn må anses som samiske artikler. Klager har vist til artikler som omhandler selskaper med mange samiske ansatte, og det er vist til artikler som omhandler lokalsamfunn der det bor mange med samisk bakgrunn. Nemnda er heller ikke enig i dette. Også her er det utvalget av saker og den journalistiske vinklingen som står sentralt i vurderingen av om nyhetsdekningen har den samiske befolkningen som hovedmålgruppe.
- (64) Klager har også anført at Medietilsynets kriterier ser ut til å være mer tilpasset nordsamiske aviser, noe som skaper et skjevt grunnlag for vurdering av lulesamiske aviser. Klager mener også at det bør tas hensyn til at lulesamisk er et truet språk. Medieklagenemnda er ikke enig i klagers kritikk av tilsynets kriterier. Vurderingen etter forskriften er den samme, uavhengig av om avisen retter seg mot den nordsamiske,

sørsamiske eller lulesamiske befolkningen. Det avgjørende er om hovedmålgruppen er den samiske befolkningen som helhet eller bestemte deler av denne. Anførselen fører dermed ikke frem.

- (65) Det er på denne bakgrunn Medieklagenemndas syn at Medietilsynets innholdsvurdering bygger på et forsvarlig utvalg av artikler, og at funnene herfra kan legges til grunn for vurderingen av søknaden fra NSA.
- (66) Basert på det tilgjengelige materialet, legger Medieklagenemnda til grunn for sin vurdering at NSA er en avis som dekker lokale saker i sin alminnelighet, og at avisen ikke i tilstrekkelig grad er innrettet mot den samiske delen av befolkningen spesielt.
- (67) Medieklagenemnda har kommet til at avisen ikke har den samiske befolkningen som sin hovedmålgruppe. Klager er dermed ikke en «samisk avis», jf. forskriften § 4, jf. § 3. Medietilsynets avslag i saken opprettholdes.
- (68) Subsidiært har klager bedt om dispensasjon fra forskriftens vilkår.
- (69) Det følger av forskriften § 11 andre ledd at Medietilsynet i «særlige tilfeller» kan gi dispensasjon fra forskriften. Det er fortsatt nemndas vurdering at det ikke kan gis dispensasjon fra grunnvilkåret i forskriften om at støttemottaker må være en «samisk avis», jf. nemndas avgjørelse i sak 2022/0664 (NordSalten Avis). Klagers subsidiære anførsel at Medietilsynet må gi klager dispensasjon kan dermed ikke føre frem.

Konklusjon:

På denne bakgrunn treffer Medieklagenemnda følgende

vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur